

ПОВТОРЮВАНІСТЬ ОЗНАК СПЕРМОПРОДУКЦІЇ У БУГАЇВ УКРАЇНСЬКОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ

З урахуванням сучасної тенденції до підвищення відтворної здатності м'ясної худоби практичного значення набуває розробка методів поліпшення ознак спермопродукції бугаїв з використанням генетичних параметрів добору.

Методика досліджень. Вивчення постійності (повторюваності; r_w) ознак спермопродукції проводили методом внутрікласової кореляції [2] за даними племінного обліку на тваринах ($n = 65$) придніпровського (ПМ-1) та чернігівського (ЧМ-1) типів у племзаводі "Воля" Золотоніського району Черкаської області. Кількісні показники спермопродукції визначали згідно з рекомендаціями, наведеними у працях І.В. Смирнова [4].

Результати досліджень. Коefіцієнти повторюваності для об'єму еякуляту, концентрації та активності спермій становлять відповідно 0,64; 0,67 і 0,60 (таблиця).

Вірогідність коefіцієнтів повторюваності ознак спермопродукції, які вивчалися, — висока ($P > 0,999$). Подібні дані отримано на бугаях чорно-рябої худоби [3]. Дані про високу вікову повторюваність кількісних показників сперми свідчать,

Повторюваність показників спермопродукції бугаїв української м'ясної породи

Ознака	Кількість бугаїв	Середня кількість еякулятів	r_w
Об'єм	65	132,5	0,64**
Активність	65	130,1	0,60**
Концентрація	65	122,4	0,67**
** $P > 0,999$			

* Науковий керівник — доктор сільськогосподарських наук А.М. Угнівенко.

на підставі чого можна рекомендувати використовувати рівень спермопродуктивності перших місяців, як найбільш ранній критерій при доборі тварин. Вибракування гірших за показниками спермопродукції молодих бугаїв повинно зумовити поліпшення відтворної здатності поголів'я плідників.

При вирощуванні та оцінці бугаїв м'ясних порід за власною продуктивністю необхідно враховувати дані про спермопродукцію і прогнозувати її рівень на підставі показників сперми, одержаної за період випробування.

Одержані нами дані про меншу повторюваність активності спермій збігаються з даними А.П. Кругляка [1] і підтверджують висновок щодо меншої м'якості прогнозування її рівня за весь період онтогенезу, оскільки мінливість цього показника більшою мірою зумовлюється умовами годівлі, утримання, використання бугаїв та кліматичними факторами, ніж генетичними задатками.

Висновки. 1. Встановлено високу ($P > 0,999$) повторюваність основних ознак, що характеризують якість сперми у плідників придніпровського та чернігівського типів. Коefіцієнт внутрікласової кореляції між показниками об'єму еякуляту становив +0,64, концентрації сперматозоїдів — +0,67, активності сперматозоїдів — +0,60.

2. Дані про рівень ознак спермопродуктивності можна використовувати при випробуванні м'ясних бугаїв за власною продуктивністю.

1. Кругляк А.П. Рання оцінка бугаїв за спермопродукцією // Розведення та штучне осіменіння великої рогатої худоби. — К.: Урожай, 1981. — Вип. 13. — С. 58—60.

2. Никоро З.С., Стакач Г.А., Харитонов З.Н. и др. Теоретические основы селекции животных. — М.: Колос, 1968. — 439 с.

3. Сірацький Й.З., Павлова О.П., Коваленко Г.С., Шафарук Д.У. Успадкування показників спермопродукції і запліднювальної здатності спермій у бугаїв-плідників чорно-рябої породи // Племінна справа і біологія розмноження сільськогосподарських тварин. — К., 1974. — Вип. 5. — С. 48—53.

4. Смирнов І.В. Штучне осіменіння сільськогосподарських тварин. — К.: Вища школа, 1976. — 256 с.

Інститут м'ясного скотарства УАН